

اصول و مقررات پیمان

موضوع درس #۴ بخش ۱

مفاد و شرایط قراردادهای عمرانی
(قوانین حاکم بر قراردادها)

امین الوانچی

دکتری در مهندسی و مدیریت ساخت

 alvanchi@sharif.edu

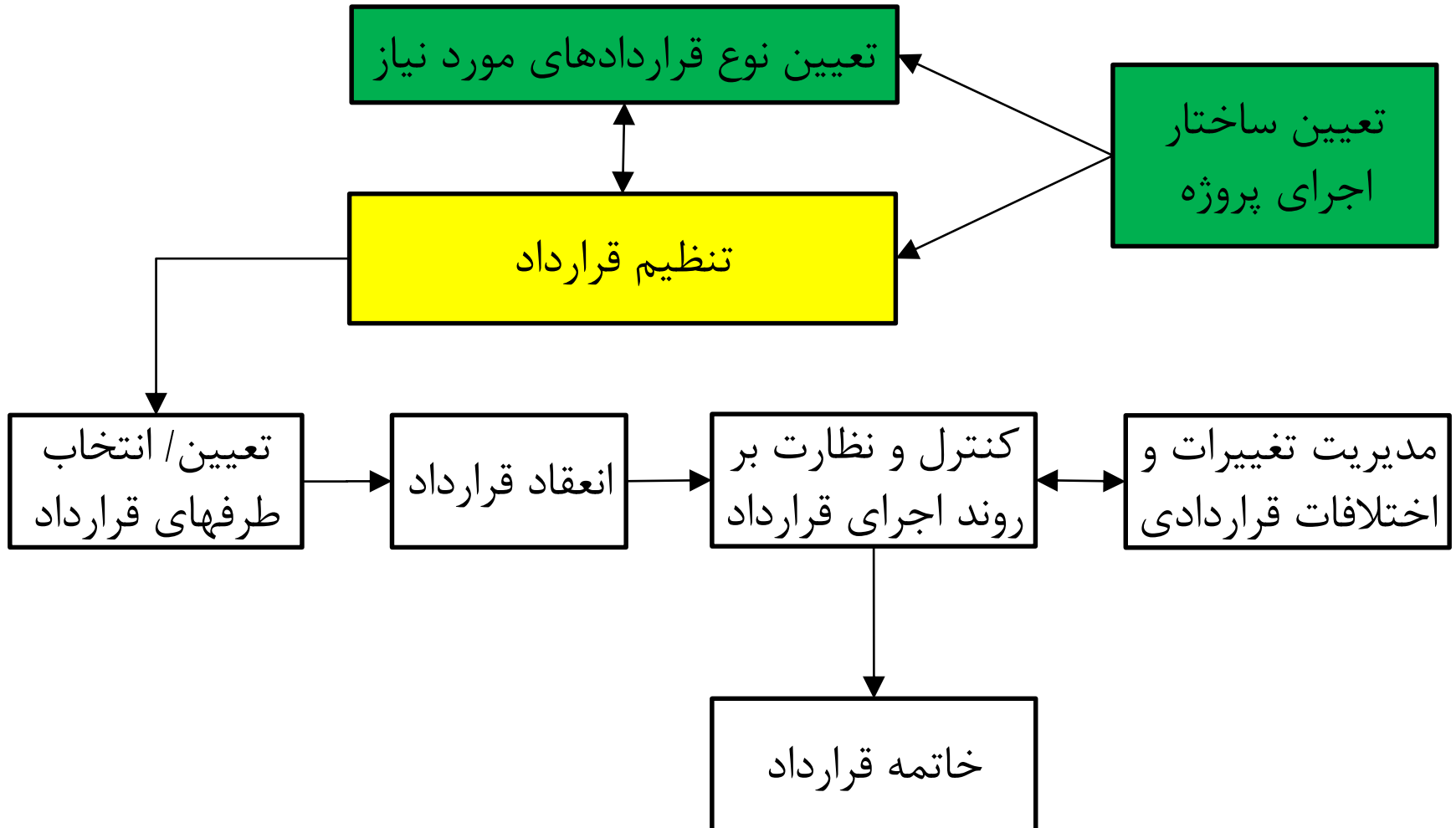
 <https://www.instagram.com/alvanch9/>

 <http://sharif.edu/~alvanchi/>

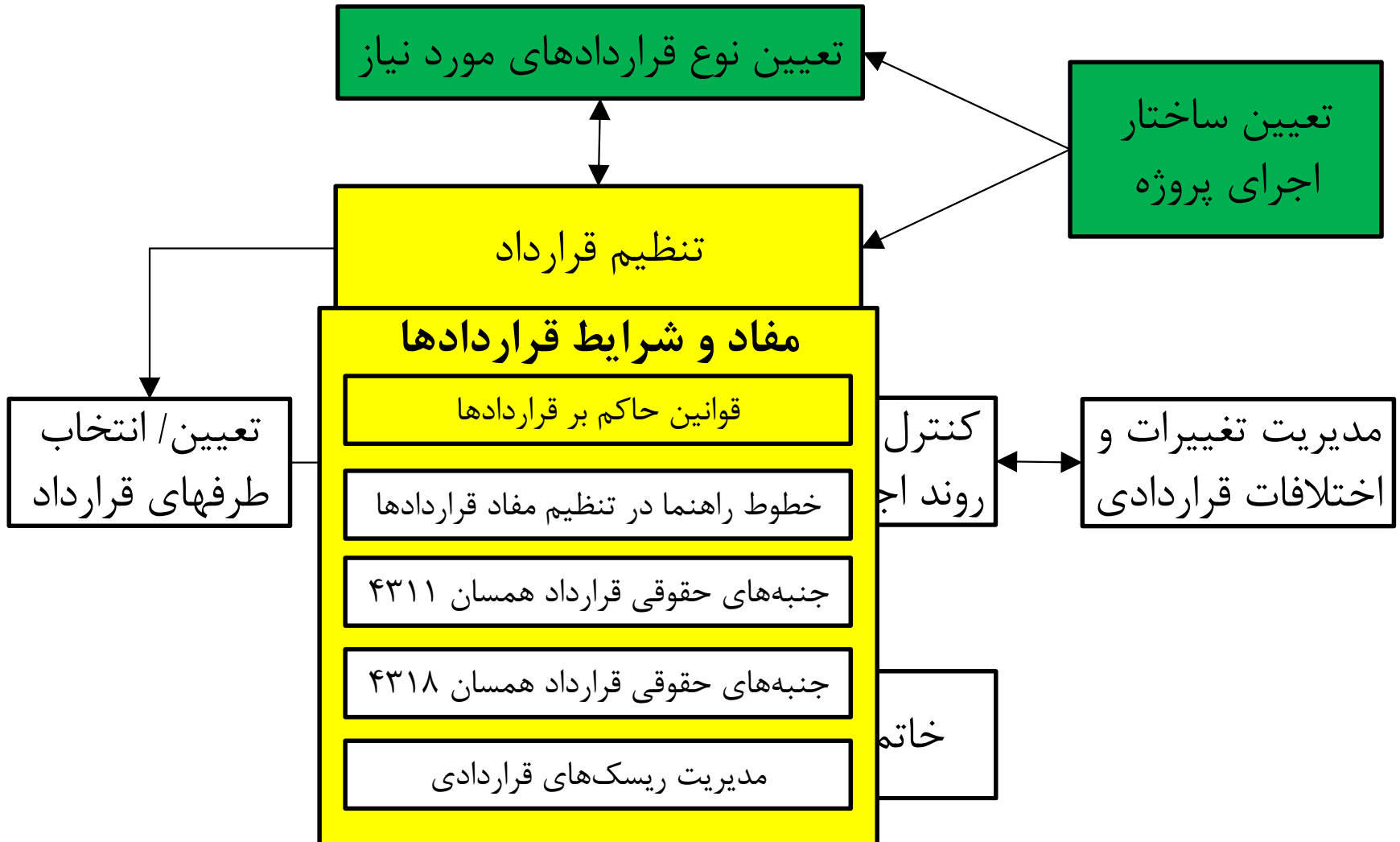

- آشنایی
- نظامات حقوقی
- هرم قوانین حاکم بر پیمان
- قرارداد در قانون مدنی کشور
- قرارداد در آیین دادرسی (در امور مدنی)
- قرارداد در قانون کار

آشنایی

آشنایی

- در بررسی مفاد قراردادی در این درس رویکرد ما رویکردی فنی و نه حقوقی است.
- جهت انجام پروژه های عمرانی و با توجه به روش تحویل انتخاب شده، کارفرما نیازمند بستن قرارداد در زمینه های مختلف (مانند طراحی، ساخت، مشاوره و نظارت) و انواع مختلف (مانند سرجمع، قیمت واحد و اضافه بر هزینه) می باشد.
- در معنای عام آن، قرارداد توافقی است مستند بین دو یا چند نفر (طرفین قرارداد) که بر پابندی خود به انجام تعهدات متقابلی نسبت به یکدیگر صحه می گذارند.
- با امضاء قرارداد طرفین قرارداد متعهد به اجرای تعهدات ذکر شده در مفاد و شرایط قرارداد می شوند.
- قرارداد در قوانین کشورهای مختلف معمولاً به عنوان یک سند حقوقی به حساب می آید و طرفین قرارداد متعهد به انجام آن می باشند.
- بستن قرارداد نیاز به شناخت و آگاهی کافی از قوانین و مقررات مدنی و شناخت جایگاه حقوقی قرارداد در کشوری که قرارداد در آن بسته می شود دارد.

- در تنظیم قرارداد می بایست به کلمات و میزان تاکیدات صورت گرفته در شرایط و مفاد قرارداد توجه شود (کلماتی مانند باید، می تواند، بهتر است، ممکن است و ...). تغییر یا جابجایی بخش کوچکی از قرارداد ممکن است تعهدات حقوقی کاملاً متفاوتی برای طرفین قرارداد به همراه داشته باشد.
- بسیاری از اختلافات بوجود آمده در قراردادها ناشی از عدم مطالعه کامل و صحیح قرارداد، ابهام در مواد ارائه شده در قرارداد، برداشت اشتباه یکی از طرفین قرارداد از معنای شرایط و مفاد قرارداد شده در قرارداد و یا در نظر نگرفتن مواد قراردادی مورد نیاز است.

نظامات حقوقی

حقوق و قانون

□ **حقوق** مجموعه بایدها و نبایدهاست. هنجارهایی است که با اجرای آن می توان روابط میان افراد یک اجتماع را تنظیم کرد.

□ **قانون** یک متن نوشته شده براساس همان هنجارهاست. در واقع نمود و تصویر حقوق در متن قانون آمده است.

نظامات حقوقی

□ دو نظام حقوق متداول در جهان وجود دارد.

□ نظام حقوقی مشترک Common Law

□ نظام حقوقی مدون Civil Law

نظامات حقوقی مشترک

- نظام حقوق مشترک یا کامن لا (Common law) اساساً حقوق ساخته دست قضات و دادگاه ها است تا قوانین مصوب دستگاههای قانون گذاری
- این نظام حقوقی در کل سرزمینهای تحت فرمانروایی پادشاهی انگلستان مشترک بوده است.
- قاضی به جای استفاده از مواد قانونی و اصول کلی حقوقی به مقایسه عناصر دعوی مطرح شده با دعاوی رسیدگی شده قبلی و آرای که دادگاه ها پیشتر در مورد آن صادر کرده اند، میپردازد و در صورت شباهت بین عناصر دو دعوی حکم مشابه صادر می نماید.

نظامات حقوقی مدون

□ نظام حقوقی مدون (Civil law) یا حقوق رومی-ژرمنی خانواده‌ای از نظام های حقوقی

است که در درجه اول بر پایه حقوق روم شکل گرفته و مهمترین ویژگی آن نقش عمده

قانون و تدوین مجموعه قوانین است که منبع اصلی آن به شمار می‌روند. به همین جهت به

حقوق مدون و حقوق نوشته نیز شهرت دارد.

□ نظام حقوق جاری در کشور ما بر مبنای حقوق مدون است!

مقایسه نظامات حقوقی - مثال

- **مثال؛** برداشت اشتباه و عدم مطالعه صحیح متن قرارداد. دعوی شرکت پیمانکاری جلفالد علیه درینج دستریکت در قرارداد بهسازی سیستم زهکش در ایالت بریتیش کلمبیا، کانادا با نظام حقوقی مشترک (مثال از کتاب قراردادهای ساختمانی ترجمه دکتر محمد تقی بانکی):
- این قرارداد به صورت قیمت واحد و ارزش برآورد شده ۱۴۳ هزار دلار بود.
- در اسناد مناقصه، پیمانکار برای انجام گودبرداری در عمق بیشتر از حد مشخص شده میزان ۵۰٪ افزایش بها در نظر گرفته بود.
- در رفت و آمد نهایی سازی قرارداد، در بخش مربوط به گودبرداری در عمق به جای "افزایش ۵۰٪ قیمت واحد" عبارت به "۵۰٪ قیمت واحد" گودبرداری تغییر کرده بود؛ پیمانکار متوجه این تغییرات نشد.
- این امر سبب شد که با پیشرفت کار و رسیدن به عمق مشخص شده (با وجود افزایش هزینه های گودبرداری در عمق) دریافتی پیمانکار به نصف تقلیل یابد. پیمانکار ادعای خود را به دادگاه برد!!!!

آشنایی

به نظر شما حکم دادگاه کانادایی (با نظام حقوقی مشترک) در این زمینه چه بود؟ (به صورت منطقی استدلال کنید!)

فکر می کنید اگر این مشکل در پروژه ای در کشور ما اتفاق افتاده بود با آن چگونه برخورد می شد؟

هرم قوانین حاکم بر پیمان

قاعده جهل به قانون

□ جهل به قانون رافع مسئولیت نیست!!!

- هرگاه متن قانون به صورت رسمی انتشار یابد افراد ملزم به اطاعت و پیروی از آن هستند و هیچ کس نمی‌تواند به این بهانه که از متن قانون آگاهی نداشته است از اجرای قانون سرباز زند.
- در کشور ما وقتی متن قانون به تصویب می‌رسد متن مذکور از طریق روزنامه رسمی جمهوری اسلامی منتشر می‌شود. با این انتشار اصل بر آن است که همه مردم از متن قانون آگاهی یافته‌اند.
- بنابراین این بسیار مهم است که فعالین پیمان‌های عمرانی آگاهی کافی را نسبت به قوانین مربوط به آن اطلاع کافی داشته باشند.

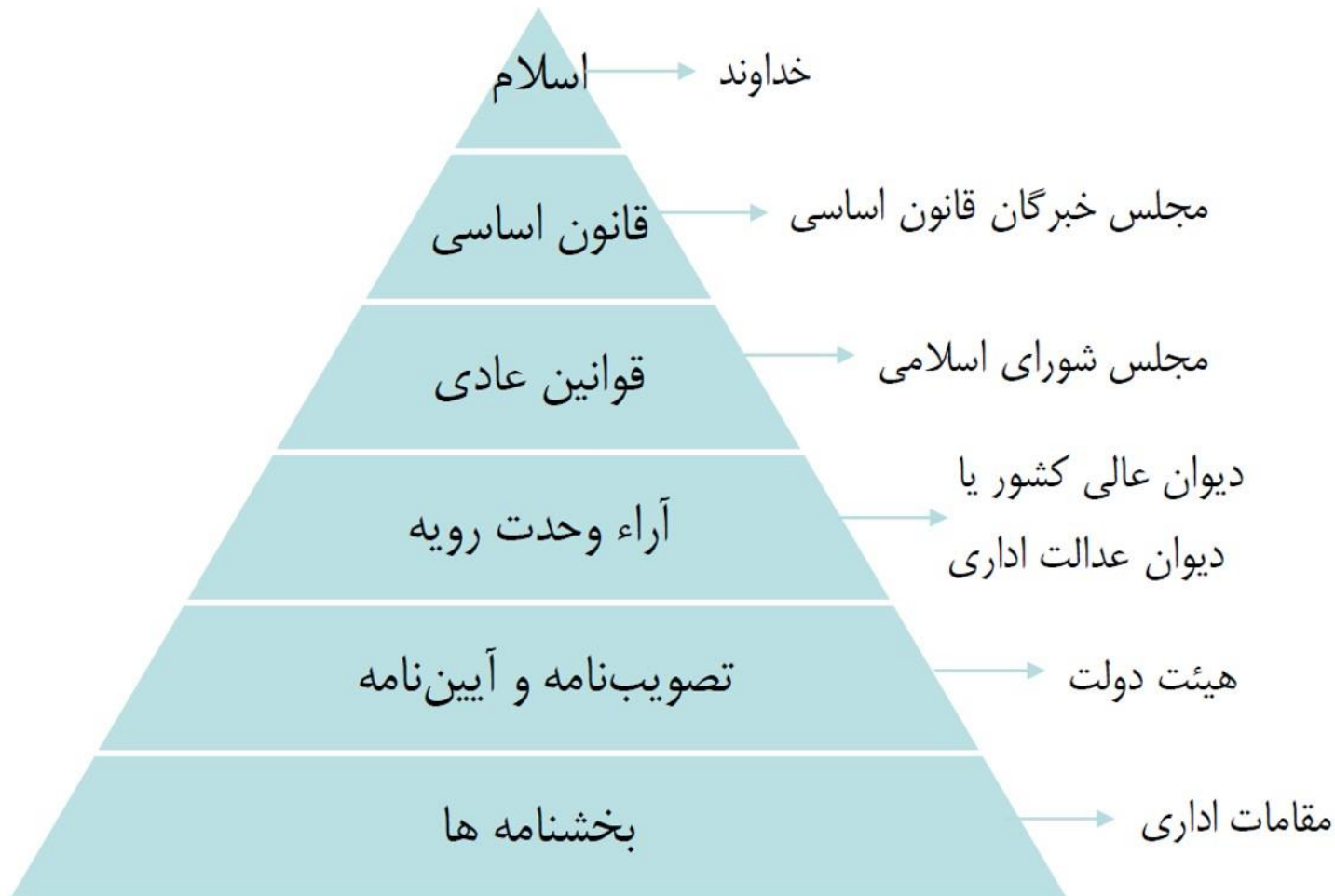
به نظر شما چه میزان از افراد شاغل در صنعت ساخت و درگیر در پیمان‌های عمرانی با قوانین حاکم آشنا هستند؟

نظر شما در مورد ورود مالکین غیر متخصص زمین به پیمان‌های مشارکت در ساخت با سازندگان چیست؟
پیشنهاد شما برای حل مشکل عدم آشنایی این افراد با قوانین حاکم چیست؟

قوانین حاکم بر قراردادها

17

□ اعتبار قوانین در کشور:

قوانین حاکم بر قراردادها - روزنامه رسمی

18

<http://www.rrk.ir/Laws/>

The screenshot shows the top section of the website. The browser address bar displays the URL: www.rrk.ir/Laws/Default.aspx?CatCode=0&DS=1&Keyword=پیمانکار&FromGD. The page features a green and white header with the text "روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران" (Official Gazette of the Islamic Republic of Iran) and a logo of the Ministry of Legal Affairs. Below the header is a navigation menu with the following items: صفحه اصلی (Home), ورود اعضا (Member Login), ارتباط با ما (Contact Us), درباره ما (About Us), راهنما (Guide), ویژه همکاران (Special for Partners), and یکشنبه ۱۴ بهمن ۱۳۹۷ (Monday, 14 Bahman 1397).

The screenshot shows the search results page. At the top, there is a search bar with the text "پیمانکار" (Contractor) and a "جستجو" (Search) button. Below the search bar, there are several search results listed in a table format. Each result includes a date (Year/Month/Day) and a brief description of the document. The results are as follows:

تاریخ	پیمانکار	تاریخ	مجموعه قوانین سالهای 1285 - 1396
۱۳۹۷/ ۱۰/ ۱۹		۱۲	تصویب نامه در خصوص پروژه احداث راه آهن جویین. اسفراين. بجنورد
۱۳۹۷/ ۰۸/ ۰۵		۱۲	دستورالعمل اجرایی آیین نامه ایمنی امور پیمانکاری
۱۳۹۷/ ۰۷/ ۰۴			تصویب نامه در خصوص اجرای آزادراه کنارگذر غربی قم و قم. سلفچگان. راهچرد
۱۳۹۷/ ۰۵/ ۲۳			رای شماره های ۹۲۷ الی ۹۲۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: پس از واگذاری شرکت مخابرات به بخش غیردولتی...
			رای شماره ۳۴۸ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: ابطال بند ۱۱ بخشنامه شماره ۱۳۸۸۲۸۰۰۴/۱۲/۱۳۸۸ معاونت...

On the right side of the page, there is a sidebar menu with the following items: صفحه اصلی (Home), قوانین و مقررات (Laws and Regulations), آگهی های قانونی (Legal Notices), خدمات الکترونیکی (Electronic Services), انتشارات (Publications), اشتراک نسخه کاغذی (Paper Version Subscription), بخشنامه های رئیس قوه قضائیه (Ministerial Orders of the Judiciary), and مشروح مذاکرات مجلس (Minutes of the Parliament).

قوانین حاکم بر قراردادها - روزنامه رسمی

□ مثال:

روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
مرجع تصویب: وزارت کار و امور اجتماعی
شماره ویژه نامه: ۱۰۹۷

شنبه، ۵ آبان ۱۳۹۷

سال هفتاد و چهار شماره ۲۱۴۴۵

دستورالعمل اجرایی آیین‌نامه ایمنی امور پیمانکاری

شماره ۱۴۹۰۶۴

۲۰/۷/۱۳۹۷

جناب آقای دکتر اکبریور

مدیرعامل محترم روزنامه رسمی کشور

به پیوست «دستورالعمل اجرایی آیین‌نامه ایمنی امور پیمانکاری»، که به استناد ماده (۸۶) قانون کار و تبصره ذیل آن به پیشنهاد شورای عالی حفاظت فنی به تصویب سرپرست محترم وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی رسیده است. منضم به لوح فشرده آن برای درج در روزنامه رسمی کشور ارسال می‌گردد. خواهشمند است دستور فرمایید، پس از درج یک نوبت در آن روزنامه، نسبت به ارسال دو نسخه از آن حاوی دستورالعمل چاپ شده به این وزارتخانه اقدام نمایند.

مشاور وزیر و مدیرکل حوزه وزارتی - ابراهیم صادقی‌فر

دستورالعمل اجرایی آیین‌نامه ایمنی امور پیمانکاری

شورای عالی حفاظت فنی در جلسه مورخ ۲۶/۴/۱۳۹۷ به استناد تبصره ماده (۲) آیین‌نامه ایمنی امور پیمانکاری - که بر اساس پیشنهاد شورای عالی حفاظت فنی در تاریخ ۵/۲/۱۳۸۹ به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی وقت رسیده است - دستورالعمل اجرایی

قوانین حاکم بر قراردادها - روزنامه رسمی

20

□ مثال:

روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

اصلاحیه آیین نامه های قوه مجریه
مرجع تصویب: هیأت وزیران
شماره ویژه نامه: ۸۵۰

چهارشنبه، ۱۲ اسفند ۱۳۹۴

سال هفتاد و دو شماره ۲۰۶۸۱

اصلاح آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان - مصوب ۱۳۷۵ -

۵/۱۲/۱۳۹۴

شماره ۵۲۶۶۰/ت/۱۶۰۲۷۷

- مصوب ۱۳۷۵ - اصلاح آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

وزارت راه و شهرسازی

هیأت وزیران در جلسه ۲/۱۲/۱۳۹۴ به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان - مصوب ۱۳۷۵ - موضوع تصویب نامه شماره ۱۲۲۳۷۹/ت/۱۷۴۹۶ هـ مورخ ۲۸/۱۱/۱۳۷۵ و اصلاحات بعدی آن به شرح زیر اصلاح میشود:

۱- متن زیر به عنوان ماده (۲) مکرر به آیین نامه الحاق میشود:

ماده ۲ مکرر - اصول اخلاق حرفه‌ای که همه اشخاص در ارائه خدمات مهندسی خود ملتزم به رعایت و لحاظ کردن آن هستند به شرح زیر میباشد:

۱- رجحان منافع عمومی، حفظ محیط زیست، میراث فرهنگی و رعایت قانون بر منافع شخصی خود و صاحبان کار به هنگام تعارض منافع.

قوانین حاکم بر قراردادها

□ در بین قوانین حاکم بر کشور، قانون مدنی (مصوب مجلس)، آیین دادرسی مدنی (مصوب مجلس)،

قانون کار (مصوب مجلس) و آیین‌نامه‌های تهیه شده توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

(مصوب هیات دولت) بیشترین قواعد را بر شرایط اجرای پیمان‌ها تعیین نموده‌اند.

قوانین مصوب مجلس --> تنظیم کننده قواعد و شرایط حاکم بر پیمان‌های عمومی و خصوصی

آیین‌نامه‌ها و بخش‌نامه‌های سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور --> عمدتاً تنظیم کننده قواعد و

شرایط حاکم بر پیمان‌های عمومی (نظام فنی و اجرایی کشور)

آیین‌نامه‌ها و ضوابط نظام مهندسی --> عمدتاً تنظیم کننده قواعد و شرایط حاکم بر پیمان‌های خصوصی

(نظام مهندسی کشور)

قوانین حاکم بر قراردادها

□ آیین‌نامه‌های مصوب شورای شهر و بخش‌های مربوطه در شهرداری نیز در پروژه‌های شهرداری‌ها حاکم است.

□ قوانین تراکم

□ قوانین ایمنی و آتش‌نشانی

قرارداد در قانون مدنی کشور

قرارداد در قانون مدنی کشور

- **قانون مدنی** کشور مبنای حقوقی قراردادهای در کشور را تعیین کرده است. مواد ۱۰، ۱۸۳ و ۱۹۰ از جمله موادی از قانون مدنی کشور هستند که به قراردادهای پرداخته اند.
- **ماده ۱۰:** قراردادهای خصوصی نسبت به کسانی که آنها را منعقد نموده اند در صورتی که مخالف صریح قانون نباشد نافذ است.
- این ماده بر آزادی و اعتبار حقوقی قراردادهای خصوصی منعقد شده بین افراد (حقیقی یا حقوقی غیر وابسته به بخشهای عمومی و حاکمیتی) کشور تصریح دارد. بر این اساس تا زمانی که تعهدات مغایر با قانون نباشد، از نقطه نظر حقوقی (و قابل استناد و قبول در دادگاه) طرفین قرارداد ملزم به رعایت تعهدات مندرج در قرارداد می باشند.
- در مقابل قراردادهای خصوصی، قراردادهای غیرخصوصی (یا عمومی) مطرح است که در آن (حداقل) یک طرف قرارداد (معمولا کارفرما) بخش عمومی یا حاکمیتی باشد.
- سازمان های حاکمیتی مسئول می توانند نسبت به وضع قوانین و مقرراتی برای انعقاد قراردادهای عمومی به منظور حفظ مصالح عمومی جامعه اقدام نماید. سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور مسئول وضع مقررات در مورد بستن قرارداد در پروژه های عمرانی عمومی کشور می باشد.

قرارداد در قانون مدنی کشور

- **ماده ۱۸۳:** عقد عبارت است از این که یک یا چند نفر در مقابل یک یا چند نفر دیگر تعهد بر امری نمایند و مورد قبول آن ها باشد.
- این؛ ماده در حقیقت ارائه دهنده تعریف برای قرارداد (یا عقد) می باشد.
- **ماده ۱۹۰:** برای صحت هر معامله شرایط ذیل اساسی است:
 - ۱- قصد طرفین و رضای آنها (یا با امضاء قرارداد قطعی می گردد).
 - ۲- اهلیت طرفین (اهلیت یعنی شخص باید بالغ و عاقل و رشید باشد).
 - ۳- موضوع معین که مورد معامله باشد
 - ۴- مشروعیت جهت معامله
- توضیح اینکه قرارداد (یا عقد) در حقیقت نوع خاصی از معامله است و موارد ذیل این ماده بر قرارداد نیز نافذ می باشد.
- در صورتی که یکی از شرایط ذیل؛ ماده ۱۹۰ برقرار نشود، از نظر حقوقی قرارداد فاقد اعتبار می باشد و تعهدات مندرج در قرارداد (از نظر حقوقی و طرح در دادگاه) لازم الاجرا نخواهند بود.

قرارداد در آیین دادرسی (در امور مدنی)

آیین دادرسی (در امور مدنی)

- « قانون آئین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی » یا آئین دادرسی مدنی در ۵۲۹ ماده تنظیم شده است و آخرین بار در سال ۱۳۷۹ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.
- آئین دادرسی مدنی مراحل و تشریفات است که مشخص می‌کند افرادی که مدعی حقی برای خود هستند یا اختلافی در امور مدنی (شامل امور قراردادی) با یکدیگر دارند چگونه می‌توانند این حقوق را به اجرا در آورند.
- این مساله بدین معنی است که افراد نمی‌توانند برای احقاق حق خود و اجرای عدالت به طور شخصی و به میل خود اقدام کنند و می‌بایست ذیل این قانون به دادخواهی بپردازند.
- آئین دادرسی گاهی حقوق شکلی نیز خوانده می‌شود و در برابر حقوق ماهوی قرار داده می‌شود. منظور از این اصطلاح اینست که قوانین ماهوی وجود حق را مشخص می‌کنند، اما آئین دادرسی به شکل و روش اثبات و اجرای این حق می‌پردازد.

آیین دادرسی (در امور مدنی)

□ **ماده ۶:** عقود و قراردادهایی که مخل نظم عمومی یا بر خلاف اخلاق حسنه که مغایر با موازین شرع باشد در دادگاه قابل ترتیب اثر نیست.

□ **ماده ۱۹۵:** دلایلی که برای اثبات عقود یا ایقاعات یا تعهدات یا قراردادهای اقامه می‌شود، تابع قوانینی است که در موقع انعقاد آنها مجری بوده‌است، مگر این که دلایل مذکور از ادله شرعیه‌ای باشد که مجری نبوده و یا خلاف آن در قانون تصریح شده باشد.

□ **ماده ۵۱۵:** خواهان حق دارد ضمن تقدیم دادخواست یا در اثنای دادرسی و یا به‌طور مستقل جبران خسارات ناشی از دادرسی یا تأخیر انجام تعهد یا عدم انجام آن را که به علت تقصیر خواننده نسبت به اداء حق یا امتناع از آن به وی وارد شده یا خواهد شد، همچنین اجرت‌المثل را به لحاظ عدم تسلیم خواسته یا تأخیر تسلیم آن از باب اتلاف و تسبیب از خواننده مطالبه نماید. خواننده نیز می‌تواند خسارتی را که عمداً از طرف خواهان با علم به غیر محقق بودن در دادرسی به او وارد شده از خواهان مطالبه نماید. دادگاه در موارد یاد شده میزان خسارت را پس از رسیدگی معین کرده و ضمن حکم راجع به اصل دعوا یا به موجب حکم جداگانه محکوم علیه را به تأدیه خسارت ملزم خواهد نمود. در صورتی که قرارداد خاصی راجع به خسارت بین طرفین منعقد شده باشد برابر قرارداد رفتار خواهد شد.

آیین دادرسی (در امور مدنی)

□ **ماده ۵۲۰:** درخصوص مطالبه خسارت وارده، خواهان باید این جهت را ثابت نماید که زیان وارده بلاواسطه ناشی از عدم انجام تعهد یا تأخیر آن و یا عدم تسلیم خواسته بوده است در غیر این صورت دادگاه دعوی مطالبه خسارت را رد خواهد کرد

□ **ماده ۵۲۲:** در دعاوی که موضوع آن دین و از نوع وجه رایج بوده و با مطالبه داین و تمکن مدیون، مدیون امتناع از پرداخت نموده، در صورت تغییر فاحش شاخص قیمت سالانه از زمان سررسید تا هنگام پرداخت و پس از مطالبه طلبکار، دادگاه با رعایت تناسب تغییر شاخص سالانه که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعیین می‌گردد محاسبه و مورد حکم قرار خواهد داد مگر این که طرفین به نحو دیگری مصالحه نمایند.

قرارداد در قانون کار

- موارد مطرح در قانون کار بخش دولتی را شامل نمی شود!
- این قانون بر روابط بین پیمانکار اصلی و پیمانکاران فرعی حاکم است.
- این قانون حوزه‌های مختلف ذیل را در بر می‌گیرد:
 - قرارداد
 - نوبت‌های کاری
 - اضافه کاری
 - تعطیلات و مرخصی‌ها
 - کار زنان و نوجوانان
 - ایمنی و بهداشت
 - آموزش
 - تشکلهای کارگری
 - حل اختلاف

قانون کار – قرارداد

- قرارداد: عبارتست از تفاهم بین کارفرما و کارگر بصورت شفاهی و یا کتبی برای انجام کاری معین برای مدت محدود و یا نامحدود.
- کارگر: کسی که در مقابل دریافت مبلغ معینی پول، انجام کاری را برای کارفرما به عهده گرفته است.
- کارفرما: شخصی حقیقی و یا حقوقی که بر اساس عقد قرارداد و انجام کار مشخصی توسط کارگر به وی دستمزد پرداخت می کند.
- کارگاه: محلی است که کارگر به درخواست کارفرما یا نماینده او در آنجا کار می کند.
- حق السعی: عبارتست از کلیه پرداختی های کارفرما در وجه کارگر شامل حقوق، دستمزد، پاداش و...

قانون کار - قرارداد

- **تعليق قرارداد کار:** ماده ۱۴: چنانچه انجام تعهدات یکی از طرفین (کارگر و کارفرما) موقتاً متوقف شود، قرارداد کار به حال تعليق درمی آید و پس از رفع آنها قرارداد کار با احتساب سابقه خدمت (از لحاظ بازنشستگی و افزایش مزد) به حالت اول برمی گردد.
- در موردی که به واسطه قوه قهریه و یا بروز حوادث غیرقابل پیش بینی که وقوع آن از اراده طرفین خارج است، تمام یا قسمتی از کارگاه تعطیل شود و انجام تعهدات کارگر یا کارفرما به طور موقت غیرممکن گردد، قراردادهای کار با کارگران تمام یا آن قسمت از کارگاه که تعطیل می شود به حال تعليق درمی آید. تشخیص موارد فوق با وزارت کار و امور اجتماعی است.
- در هر یک از موارد مذکور چنانچه کارفرما پس از رفع حالت تعليق از پذیرفتن کارگر خودداری کند، این عمل در حکم اخراج غیرقانونی محسوب می شود و کارگر حق دارد ظرف مدت ۳۰ روز به هیات تشخیص مراجعه نماید.

قانون کار - قرارداد

□ **خاتمه قرارداد کار:** ماده ۲۱: قرارداد کار به یکی از طرق زیر خاتمه می‌یابد:

الف) فوت کارگر.

ب) بازنشستگی کارگر.

ج) از کار افتادگی کلی کارگر.

د) انقضاء مدت قرارداد کار با مدت موقت و عدم تجدید صریح یا ضمنی آن.

ه) پایان کار در قراردادهایی که مربوط به کار معین است.

و) استعفای کارگر.

□ در صورت خاتمه قرارداد کار، کار معین یا مدت موقت، کارفرما مکلف است به کارگری که مطابق قرارداد،

یک سال یا بیشتر، به کار اشتغال داشته است برای هر سال سابقه، اعم از متوالی یا متناوب بر اساس آخرین

حقوق مبلغی معادل یک ماه حقوق به عنوان مزایای پایان کار به وی پرداخت نماید.

□ هرگاه قرارداد کار برای مدت موقت و یا برای انجام کار معین، منعقد شده باشد هیچ یک از طرفین به

تنهایی حق فسخ آن را ندارد.

قانون کار - ایمنی و بهداشت

□ ماده ۸۵: برای صیانت نیروی انسانی و منابع مادی کشور رعایت دستورالعمل هایی که از طریق شورای عالی حفاظت فنی (جهت تامین حفاظت فنی) و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (جهت جلوگیری از بیماری های حرفه ای و تامین بهداشت کار و کارگر و محیط کار) تدوین می شود، برای کلیه کارگاه ها، کارفرمایان، کارگران و کارآموزان الزامی است.

□ ماده ۸۶: شورای عالی حفاظت فنی مسئول تهیه موازین و آیین نامه های حفاظت فنی می باشد از اعضای ذیل تشکیل می گردد :

وزیر کار و امور اجتماعی یا معاون او که رییس شورا خواهد بود؛ معاون وزارت صنایع؛ معاون وزارت کشاورزی؛ معاون وزارت نفت؛ رییس سازمان حفاظت محیط زیست؛ دو نفر از استادان با تجربه دانشگاه در رشته های فنی؛ دو نفر از مدیران صنایع؛ دو نفر از نمایندگان کارگران؛ و مدیر کل بازرسی کار وزارت کار که دبیر شورا خواهد بود.

□ پیشنهادات شورا می بایست به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی برسد.

□ آیین نامه داخلی شورا به پیشنهاد شورای عالی حفاظت فنی و با تصویب وزیر کار معتبر خواهد بود.

قانون کار - ایمنی و بهداشت

- ماده ۸۷: اشخاص حقیقی و حقوقی که بخواهند کارگاه جدیدی احداث نمایند و یا کارگاه‌های موجود را توسعه دهند، مکلفند بدو برنامه کار و نقشه‌های ساختمانی و طرح‌های مورد نظر را از لحاظ پیش‌بینی در امر حفاظت فنی و بهداشت کار، برای اظهار نظر و تایید به وزارت کار ارسال دارند. وزارت کار موظف است نظرات خود را ظرف مدت یک ماه اعلام نماید. بهره برداری از کارگاه‌های مزبور منوط به رعایت مقررات حفاظتی و بهداشتی خواهد بود.
- ماده ۹۰: کلیه اشخاص حقیقی یا حقوقی که بخواهند لوازم حفاظت فنی و بهداشتی را وارد یا تولید کنند، باید مشخصات وسایل را حسب مورد همراه با نمونه‌های آن به وزارت کار و امور اجتماعی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ارسال دارند و پس از تایید، به ساخت یا وارد کردن این وسایل اقدام نمایند.

قانون کار - ایمنی و بهداشت

- ماده ۹۱: کارفرمایان و مسئولان کلیه واحدها مکلفند بر اساس مصوبات شورای عالی حفاظت فنی برای تامین حفاظت و سلامت و بهداشت کارگران در محیط کار، وسایل و امکانات لازم را تهیه و در اختیار آنان قرار داده و چگونگی کاربرد وسایل فوق الذکر را به آنان بیاموزند و در خصوص رعایت مقررات حفاظتی و بهداشتی نظارت نمایند. افراد مذکور نیز ملزم به استفاده و نگهداری از وسایل حفاظتی و بهداشتی فردی و اجرای دستورالعمل‌های مربوط کارگاه می‌باشند.
- ماده ۹۲: کلیه واحدهایی که شاغلین در آنها به اقتضای نوع کار در معرض بروز بیماری‌های ناشی از کار قرار دارند باید برای همه افراد مذکور پرونده پزشکی تشکیل دهند و حداقل سالی یک بار توسط مراکز بهداشتی درمانی از آنها معاینه و آزمایش‌های لازم را به عمل آورند و نتیجه را در پرونده مربوط ضبط نمایند.
- تبصره: چنانچه با تشخیص شورای پزشکی نظر داده شود که فرد معاینه شده به بیماری ناشی از کار مبتلا یا در معرض ابتلا باشد کارفرما و مسئولین مربوطه مکلفند کار او را بر اساس نظریه شورای پزشکی مذکور بدون کاهش حق السعی، در قسمت مناسب دیگری تعیین نمایند.

قانون کار - ایمنی و بهداشت

- ماده ۹۳: به منظور جلب مشارکت کارگران و نظارت بر حسن اجرای مقررات حفاظتی و بهداشتی در محیط کار و پیش‌گیری از حوادث و بیماری‌ها، در کارگاه‌هایی که وزارت کار و امور اجتماعی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ضروری تشخیص دهند کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار تشکیل خواهد شد.
- ماده ۹۵: مسئولیت اجرای مقررات و ضوابط فنی و بهداشت کار بر عهده کارفرما یا مسئولین واحدها خواهد بود. هر گاه بر اثر عدم رعایت مقررات مذکور از سوی کارفرما یا مسئولین واحد، حادثه‌ای رخ دهد، شخص کارفرما یا مسئول مذکور از نظر کیفری و حقوقی و نیز مجازات‌های مندرج در این قانون مسئول است.
- 💡 آیا این قانون با موارد درج شده در ماده ۲۱ (حفاظت از کار) شرایط عمومی پیمان قرارداد همسان پیمانکار ساخت در تناقض نیست؟ چطور آنرا تفسیر می‌کنید؟
- ماده ۹۶: اداره کل بازرسی وزارت کار و امور اجتماعی مسئول بازرسی اجرای صحیح این قانون و ضوابط حفاظت فنی می‌باشد.

باتشکر

دکتر امین الوانچی

عضو هیات علمی و مدیر گروه مهندسی و مدیریت ساخت دانشکده مهندسی عمران
و رئیس دفتر مدیریت پروژه و مدلسازی اطلاعات ساخت دانشگاه صنعتی شریف

 alvanchi@sharif.edu

 <https://www.instagram.com/alvanch9/>